

ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT 1 +1826

HÁZTARTÁSTAN 1 +08

HÁZTARTÁSTAN

4. évfolyam

1 +518519

ÉKP 2013

A *Háztartástan* tanterv az *Értékközvetítő és képességfejlesztő program (ÉKP)* keretei között a 4-10. évfolyam számára kimunkált, a NAT-hoz igazított részletes tanterv. A tantervet és taneszközeit használhatják, választhatják azok az iskolák (pedagógusok), akik az *Értékközvetítő és képességfejlesztő program* és pedagógiája szerint dolgoznak. (Az itt közölt *Háztartástan* tanterv szerves előzménye az 5-8. évfolyam számára kidolgozott tanterv.)

Javasolt óraszám

Évfolyam	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám				1

Az ÉKP tanterv és a NAT viszonyának jellemzői

Az *ÉKP Háztartástan* tanterve az **Életvitel és gyakorlat** műveltségi terület **Technika** műveltségi részterületére terjed ki (*Házi munkák; Gazdálkodás, háztartási pénzgazdálkodás, energiagazdálkodás; Takarékoság; Szolgáltatások; A család egészsége (élet a családban); Táplálkozás, ételkészítési munkák; Ruházkodás; Lakás-lakókörnyezet (lakásszervezés, tervezés); Munkaszervezés; Szabadidő-szervezés; Környezetvédelem; Háztartástechnika*). A tanterv a NAT műveltségi területek közös nevelési céljai közül az erkölcsi a családi életre a testi és lelki egészségre, az önismeretre, önkéntességre, felelősségvállalásra másokért, környezettudatosságra nevelést tartja kiemelten fontosnak.

A *Háztartástan* tanterv a NAT műveltségi területek oktatásának közös követelményei közül a, a gyakorlati tevékenységekhez szükséges készségek képességek fejlesztésére, a pozitív alkotói magatartás kialakítására, a munka megbecsülésére helyezi a fő hangsúlyt. Ezen kívül segíti a Kommunikációs kultúra, a Hon- és népismeret, a Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz követelményeinek teljesítését, továbbá a Tanulás és a Pályaorientáció közös követelményeinek teljesítését is.

A tanterv alkalmazásához szükséges feltételek

A *Háztartástan* tantervet a *tanulásra nyitott*, tanítói végzettséggel rendelkező pedagógus eredményesen taníthatja, aki vállalja a különféle modern technikai és technológiai folyamatok, rendszerek megismerését, megtanulását. A tanterv azt is feltételezi, hogy az adaptáló iskolákban technikai szaktanterem áll rendelkezésre (amely az alapvető technikai eszközökkel, gépekkel, szerszámokkal stb. fel van szerelve).

A háztartástan tanulásának céljai a 4. évfolyamon

Legyenek képesek bemutatni a z együtt élő családtagjaikat. Ismerjék meg az életterület, a lakást, annak helyiségeit, funkcióit., berendezéseit. Ismerkedjenek meg az egészséges táplálkozási, öltözködési, tisztálkodási szokásokkal
Szerezzenek gyakorlottságot a tanulók az egyszerűbb háztartási munkák elvégzésében és az életkoruknak megfelelő önkiszolgálásban. Érezzenek felelősséget a rendszeres napi feladatok ellátásáért. Szerezzenek tájékozottságot az elemi szolgáltatások használatában. Váljanak képessé a gazdálkodással kapcsolatos elemi összefüggések felismerésére. Ismerjék meg a pénz szerepét a háztartás-gazdálkodásban. Ismerjék meg a családi szerepeket. Ismerjék meg a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát és gyakorlatát.

A tananyagelsajátítás, az ellenőrzés és az értékelés módszerei a 4. évfolyamon

<i>A tananyagelsajátítást szolgáló módszerek</i>	<i>Az ellenőrzést szolgáló módszerek</i>	<i>Az értékelést szolgáló módszerek</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ A háztartásban végezhető tevékenységek összegyűjtése, csoportosítása ❖ Háztartási eszközök csoportosítása funkciójuk szerint ❖ Házi munkák gyakorlása szituációs játék keretében ❖ A házimunkák során előforduló balesetek összegyűjtése ❖ Elsősegélynyújtás bemutatása szituációs játékkal ❖ A családtagok feladatainak bemutatása rajzban ❖ A családtagok foglalkozásának lerajzolása ❖ Néhány munkahely meglátogatása ❖ A háztartás jövedelmének számbavétele ❖ A család havi költségvetésének követése, lejegyzése ❖ Adás-vételi helyszínek meglátogatása ❖ A családtagok szükségleteinek lejegyzése ❖ Termékek árainak felderítése árjegyzékek alapján ❖ Szolgáltatások igénybevételének gyakorlása ❖ Egészséges öltözködés, testápolás táplálkozás gyakorlása ❖ A lakás helyiségeinek és azok rendeltetésének megismerése ❖ Ismerjék meg és gyakorolják a szelektív szemetégyűjtést 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ A tanulók munkájának megfigyelése ❖ Gyűjtőmunkák elvégzésének ellenőrzése ❖ Szóbeli ellenőrzés 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Önértékelés ❖ Diáktársak értékelése ❖ Produktumok rangsorolása ❖ A kiadott gyűjtőmunkák értékelése

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

4. évfolyam

A háztartástan tanulásának céljai a 4. évfolyamon

Szerezzenek gyakorlottságot a tanulók az egyszerűbb háztartási munkák elvégzésében és az életkoruknak megfelelő önkiszolgálásban. Ismerjék meg az egyes háztartási gépek eszközök funkcióját, működését. Tudják felismerni és megnevezni a lehetséges veszélyforrásokat. Legyenek képesek azok megelőzésére és a szükséges elsősegélynyújtásra. Érezzenek felelősséget a rendszeres napi feladatok ellátásáért. Szerezzenek tájékozottságot az elemi szolgáltatások használatában. Váljanak képessé a gazdálkodással kapcsolatos elemi összefüggések felismerésére. Ismerjék meg a pénz szerepét a háztartás-gazdálkodásban. Ismerjék meg a családi szerepeket.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
I.	A HÁZI MUNKA	A HÁZ KÖRÜL VÉGEZHETŐ MUNKATEVÉKENYSÉGEK SZÁMBAVÉTELE, GYAKORLÁSA		
1.	<i>Munkatevékenységek a háztartásban</i>	<i>Háztartási munkák számbavétele, gyakorlása</i>		
1.1.	a lakás	a lakás helyiségeinek megnevezése funkciójuk szerint	Fel tudja sorolni a lakás helyiségeit	Ismeri a lakás helyiségeit funkciójuk szerint
1.2.	a háztartásban végezhető tevékenységek (főzés, takarítás, mosás, vasalás, bevásárlás, betegápolás, vendégfogadás, növényápolás stb.)	a háztartásban végezhető tevékenységek összegyűjtése, csoportosítása	Fel tudja sorolni a háztartásban végezhető alapvető tevékenységeket.	Ismeri és be tudja mutatni a háztartásban végezhető tevékenységeket.
1.3.	háztartási eszközök, tárgyak (szerszámok, gépek, használati tárgyak)	háztartási eszközök funkcióinak tisztázása, az eszközök csoportosítása rendeltetésük, használhatóságuk szerint	Fel tudja sorolni a háztartásban használható alapvető eszközöket, szerszámokat.	Ismeri és be tudja mutatni a háztartásban használható alapvető eszközöket, szerszámokat.
1.4.	házi munkák gyakorlása (szobanövény-ápolás, takarítás, tízórai-készítés, bevásárlás, vendégfogadás)	házi munkák gyakorlása szituációs játék keretében, illetve a valóságos tevékenység elvégzése révén	Részt vesz házi munkák gyakorlásában.	Önállóan el tud végezni és be tud mutatni negy-öt házi munkát.
2.	<i>Munkamegosztás a családban</i>	<i>A családi munkamegosztás megismerése személyes tapasztalatok felidézése, családtagok beszámolóinak feldolgozása révén</i>		
2.1.	a felnőtt családtagok munkája a háztartásban	a felnőtt családtagok otthoni munkájának számbavétele a család egy heti működésének megfigyelése, feljegyzése révén, illetve a családtagok beszámolójának rajzos lejegyzése alapján	Fel tudja sorolni a családtagjai által otthon végzett házi munkákat.	Önállóan képes a felnőtt családtagok otthoni munkájának számbavételére a család egy heti működésének megfigyelésére, feljegyzésére.

HÁZTARTÁSTAN 7 +08

2.2.	a gyerekek munkája a háztartásban; önellátó, önkiszolgáló tevékenységek (tisztálkodás, öltözködés, tiszórákészítés stb.)	saját otthoni - rendszeresen és alkalmilag végzett - munkatevékenységek számbavétele; balesetmentes munkavégzés és szabadidőtöltés; annak tisztázása, hogy adott életkorban milyen házi munkák felvállalásával és végzésével vehet részt a családi munkamegosztásban; önellátó, önkiszolgáló tevékenységek számbavétele, bemutatása szituációs játék keretében	Isméri és el tudja önállóan végezni az alapvető önkiszolgáló tevékenységeket tisztálkodást, öltözködést, tiszórai-készítést).	Ismertetni tudja, hogy milyen házi munkák felvállalásával és végzésével vesz részt a családi munkamegosztásban.
2.3.	szelektív szemétygyűjtés	A szelektív szemétygyűjtés fontosságáról ismeretek gyűjtése és a tevékenység gyakorlása	Isméri a szelektív szemétygyűjtés módját és önállóan el tudja végezni.	Ismertetni tudja a szelektív szemétygyűjtés indokait és maga is el tudja végezni a gyakorlatban
II.	GAZDÁLKODÁS A HÁZTARTÁSBAN	ISMERKEDÉS A HÁZTARTÁSBAN TÖRTÉNŐ GAZDÁLKODÁSSAL		
1.	<i>Munkahelyek, foglalkozások</i>	<i>Munkahelyek, foglalkozások számbavétele tankönyvi képek, ábrák, munkahely-látogatások feldolgozása, filmvetítés megtekintése és egyéb személyes élmények alapján</i>		
1.1.	szülők, hozzátartozók foglalkozása	a szülők, hozzátartozók foglalkozásának lerajzolása, megnevezése, néhány foglalkozási jellemző felsorolása	Meg tudja nevezni szülei foglalkozását.	Meg tudja nevezni, be tudja mutatni szülei foglalkozását.
1.2.	munkahely-látogatás	néhány szülői munkahely meglátogatása, az ott folyó munkatevékenységek megfigyelése; rajzos jegyzetkészítés a munkahely-látogatás tapasztalatairól	Részt a munkahelyek meglátogatásában.	Részt a munkahelyek meglátogatásában, be tud számolni a látogatások tapasztalatairól.
2.	<i>Családi jövedelemforrások</i>	<i>A család jövedelemforrásainak számbavétele, csoportosítása</i>		
2.1.	munkahelyi munkavégzésből származó jövedelmek (munkabér, pótlékok, prémium, jutalom stb.)	a munkahelyi munkavégzésből származó jövedelmek néhány fajtájának számbavétele	Fel tudja sorolni az alapvető munkahelyi jövedelemfajtákat.	Fel tudja sorolni az alapvető munkahelyi jövedelemfajtákat. Tudja, mi a különbség az egyes jövedelemfajták között.
2.2.	rendszeres és időszakos kiegészítő jövedelmek (családi pótlék, adásvételből származó bevételek, nyeremények stb.)	egy-egy háztartásban előforduló rendszeres és időszakos kiegészítő jövedelmek számbavétele	Meg tud nevezni legalább két kiegészítő jövedelmet.	Tudja, mit jelent a háztartásban előforduló rendszeres és időszakos kiegészítő jövedelem.
3.	<i>A családi költségvetés</i>	<i>A családi költségvetés megismerése</i>		
3.1.	a családi költségvetés havi bevételei	a családi költségvetés egy havi bevételeinek nyomon követése, feljegyzése	Fel tudja jegyezni családja néhány bevételét.	Képes nyomon követni és feljegyezni családja egy havi bevételeit.

HÁZTARTÁSTAN 8 +08

3.2.

a családi költségvetés havi kiadásai

a családi költségvetés egy havi kiadásainak nyomon követése; egyenlegkészítés

Fel tudja jegyezni családjá néhány jelentősebb kiadását.
--

Képes nyomon követni és feljegyezni családjá egy havi kiadásait.
--

HÁZTARTÁSTAN 9 +08

3.3.	gazdálkodás a zsebpénzzel	a zsebpénz szerepének tisztázása; költségvetés-készítés egy havi zsebpénz felhasználására; a tervezett költségvetés és a tényleges felhasználás összehasonlítása	Tudja, mi a zsebpénz.	Tudja, mi a zsebpénz. Képes beosztani havi zsebpénzét.
III.	TAKARÉKOSSÁG	A TAKARÉKOSSÁG FUNKCIÓJÁNAK MEGISMERÉSE		
1.	<i>A vásárláshoz kapcsolódó alapvető fogalmak: piac, bolt, adás-vétel, pénz, árucikk</i>	<i>A vásárláshoz kapcsolódó alapvető fogalmak megismerése élmények, tapasztalatok felidézése, piac- és vegyesbolt (ABC) meglátogatása révén</i>		
1.1.	az adás-vétel néhány helyszínének (piac, vegyesbolt, iparcikk-üzlet, áruház, szupermarket, gyógyszertár stb.)	az adás-vétel néhány helyszínének számbavétele; néhány adás-vételi helyszín meglátogatása	Meg tud nevezni két-három adás-vételi helyszínt.	Fel tudja sorolni az adás-vétel jelentősebb helyszíneit és azok főbb jellemzőit.
1.2.	a családi alapellátáshoz szükséges termékek (tej, kenyér, liszt, cukor, hús, zöldségfélék, tisztítószer, mosószer stb.) és áraik	jegyzék készítése a családtagok kikérdezése révén a családi alapellátáshoz szükséges alapvető termékekről; az alapellátáshoz szükséges termékek árának felderítése különböző üzletek árjegyzékeinek áttekintése révén	Felismeri a családi alapellátáshoz szükséges alapvető termékeket.	Fel tudja sorolni a családi alapellátáshoz szükséges alapvető termékeket és e termékek jellemző árait.
1.3.	a takarékoság szerepe a család mindennapi életében; a takarékoság néhány lehetséges területe (idővel, pénzzel, energiával, fogyasztási cikkel stb. való takarékoság)	a takarékoság család mindennapi életében betöltött szerepének tisztázása a családtagok kikérdezése révén; beszámoló készítése néhány háztartási takarékosági fortélyról; a takarékoság néhány lehetséges területének számbavétele	Példákat tud mondani a családon belüli takarékoságra.	Ismeri a takarékoság szerepét a család mindennapi életében. Beszámolót tud készíteni néhány háztartási takarékosági fortélyról.
IV.	SZOLGÁLTATÁSOK	TÁJÉKOZÓDÁS A SZOLGÁLTATÁSOK KÖRÉBEN		
1.	<i>Szolgáltatásfajták és funkcióik</i>	<i>Szolgáltatásfajták és funkcióik megismerése szövegolvasás, -feldolgozás, kép- ábraelemzés, ismeretterjesztő film és valóságos szolgáltatás megtekintése révén</i>	Meg tud nevezni legalább két alapvető szolgáltatást.	Ismeri az alapvető szolgáltatásokat. El tudja mondani az alapvető szolgáltatások funkcióit.
2.	<i>Néhány szolgáltatás (postai szolgáltatás, orvosi ellátás, tömegközlekedés) igénybevétele, használata</i>	<i>Szolgáltatások igénybevétele, használatának gyakorlása a lakóhelyen: a szolgáltatás nevének, helyszínének (címének) használatának, színvonalának, költségének megismertetése a tanuló társakkal</i>	Kis segítséggel igénybe tudja venni az alapvető szolgáltatásokat.	Önállóan igénybe tudja venni az alapvető szolgáltatásokat.

4. évfolyam

- a) Ismerje és tudja, mi a háztartástan tanulásának a célja
- b) Ismerje a legfontosabb háztartási tevékenységeket és a háztartásban használt legalapvetőbb eszközöket, szerszámokat.
- c) Tudjon játékos formában (szerepjáték, báb, stb.) bemutatni néhány háztartási munkát.
- d) Tudja, hogy melyik házi munka elvégzésével tud bekapcsolódni a családi munkamegosztásba.
- e) Ismerje, és be tudja mutatni szülei foglalkozását.
- f) Legyen ismerete arról, hogy milyen jövedelemforrásokkal gazdálkodik a család.
- g) Legyen képes beosztani saját zsebpénzét.
- h) Ismerje azokat a helyeket, ahol a család alapellátásához szükséges termékeket beszerzik, és legyen tisztába néhány, az alapellátáshoz szükséges termék árával.
- i) A családtagok kikérdezésével ismerjen néhány fortélyt a családi takarékosagra
- j) Szerepjáték során mutassa be néhány alapvető szolgáltatás használatát (posta, orvosi rendelő, tömegközlekedés)
- k) Tudja bemutatni a lakásukat, annak helyiségeit funkciójuk szerint.
- l) Szerepjátékkal mutassa be a helyes tisztálkodási és öltözködési módokat.
- m) Ismerje a szelektív szemétyűjtés hasznát, fontosságát